

Lennart Nilsson,

Tłumaczenie Adam Sterno,

Krukowaty czy sikora?

Definicja gatunku jest zagadnieniem mocno dyskutowanym i kontrowersyjnym. Dynamicznie rozwijające się badania genetyczne ptaków oraz odkrywanie nowych gatunków przyczyniają się do ciągłych zmian w nazewnictwie i systematyce ptaków. Zmiany w taksonomii są ważne nie tylko dla naukowców, ale także dla większości obserwatorów ptaków. Dążenie do tworzenia własnych spisów zaobserwowanych taksonów wymusza na członkach rozwijającego się ruchu „birdwatcherów” bycie na bieżąco w tym dziale ornitologii. O ile aktualizowane listy gatunkowe regionów, krajów oraz całego świata są obecnie łatwo dostępne, to rzadziej na rynku polskiej literatury popularnonaukowej pojawiają się pozycje wyjaśniające oraz przybliżające zagadnienia związane z nowymi gatunkami oraz problemem definiowania gatunku w gromadzie ptaków.

Pozycją taką jest książka, która pojawiła się na polskim rynku w 2014 r. *Krukowaty czy sikora?* – tak brzmi tytuł książki, której autorem jest szwedzki ornitolog Lennart Nilsson, autor popularnonaukowych tek-

stów o ptakach, drukowanych od ponad 30 lat w szwedzkich czasopismach. Książka została wydana przez wydawnictwo Oriolus Förlag z Uppsali, a z języka szwedzkiego przetłumaczył ją Adam Sterno. Publikacja jest ładnie wydana, w sztywnej okładce, a część z jej opisanych bohaterów przedstawiono na zdjęciach lub rysunkach na końcu dzieła.

Treść książki zawarta jest w trzynastu rozdziałach na 190 stronach, a dodatkowo na końcu znajduje się rozszerzenie redakcyjne jednego z rozdziałów, objaśnienie użytych terminów naukowych, bogata bibliografia dla każdego rozdziału oraz skrowidz gatunków przywołanych w tekście. Pierwsze dwa rozdziały to słowo wstępne autora oraz kilka zdań wyjaśniających tytuł książki, a przy okazji wprowadzających w poruszane w następnych rozdziałach zagadnienia. Trzy kolejne rozdziały traktują o różnych koncepcjach gatunku. Z kolejnych dowiemy się o powstawaniu gatunków i ich wymieraniu. Jeden z rozdziałów porusza ciekawe kwestie hybrydyzacji pta-

Str. 160, twarda okładka, 14x21.5 cm,
Wyd. Oriolus Förlag, Uppsala, Szwecja

ków. Kolejne przybliżają interesujące informacje o odkrywaniu nowych gatunków, oszustwach w dziedzinie taksonomii i systematyki ptaków, a ostatni stara się odpowiedzieć na pytanie, ile gatunków ptaków występuje na świecie.

Podsumowując, opisana w skrócie książka przybliży czytelnikowi zawoilości definicji gatunku, jego wyodrębnienia, a także przytacza wiele ciekawych historii z dziedziny systematyki ptaków. Książkę śmiało można polecić szerokiemu gronu czytelników, od amatorów obserwowania ptaków po zawodowych ornitologów, ale także wszystkim, którzy są ciekawi bioróżnorodności świata.

Paweł Czechowski

Rozwiązanie konkursu
z numeru 2/15

Jaki to ptak?

Na zdjęciu konkursowym z numeru 2/15 „Ptaków Polski” znalazła się para ptaków płynących po wodzie. Z kształtów sylwetki można wywnioskować, że są to kaczki, a po wielkości i różnicy w ubarwieniu można się spodziewać, że jest to samiec i samica. Zdecydowanie łatwiej rozpoznaje się samce kaczek, gdyż w szacie godowej głowa, pierś i boki ciała są kolorowe. Widoczny z prawej strony samiec ma złotą głowę, szarawe plecy i biały bok. Kolor dzioba samca jest tu również dobrą cechą, a na zdjęciu można się dopatrzeć fragmentu czerwonego dzioba. Taki układ barw na tych częściach ciała ma jedynie samiec helmiatki. **Helmiatka** w Polsce gniazduje regularnie jedy-

nie w kilku miejscach. Corocznie kilka samic wodzi młode na stawach w dolinie górnej Odry. Tę parę sfotografowałem techniką digiscopingu w maju 2011 na stawach w rezerwacie Łęczok w woj. śląskim.

Otrzymałyśmy 39 odpowiedzi (w tym jedną z Francji), prawidłowych oznaczeń dokonały 33 osoby. Nietrafione odpowiedzi sugerowały, że jest to świstun (3) lub głowienka (2), a nawet gęgawa (1). Zwycięzcą tej edycji zostaje **Michał Gałań** (nagroda to zestaw gadżetów od sklepu **edredon.com.pl**). Nagrodę redakcji „Ptaków Polski” (książkę Tomasza Ogródowczyka *Werki Włodzimierza Puchalskiego* wydaną przez Lasy

Zagadka nr 8

Państwowe) otrzymuje tym razem **Hanna Mierzwa**. Gratulujemy! I zapraszamy do rozwiązywania następnej zagadki. Na odpowiedzi czekamy do 30 listopada 2015 r. – adres jak zwykle: jakiotptak@ptaki-polski.pl.

Jacek Betleja
edredon.com.pl

Zobacz więcej...
SWAROVSKI
OPTIK
edredon.com.pl